

Neseniai Panevėžio Teritorinėje ligonių kasoje gautas Jungtinės Karalystės kompetentingos įstaigos, atsakingos už sveikatos draudimą, kreipimasis į Lietuvos ligonių kasas su prašymu Lietuvos piliečiams pensininkams, gyvenantiems Anglijos teritorijoje ir besinaudojantiems JK sveikatos priežiūros ir socialinėmis garantijomis, išduoti E121 (S1) formos pažymą, kuria mūsų šalis įsipareigoję sumokėti už jų sveikatos priežiūrą. Kadangi prašoma pažyma išduodama tik tiems pensininkams, kurie deklaravo išvykimą iš Lietuvos, nedeklaravusieji išvykimo gali sulaukti sąskaitų už jiems suteiktas sveikatos priežiūros paslaugas JK.

Panevėžio teritorinė ligonių kasa praneša, kad su tokia problema gali susidurti, ko gero, tik JK gyvenę (gyvenantys) ir ten gydęsi (besigydantys) pensininkai, nes daugiau tokių Europos šalių, kurios pirma nemokamai suteiktų sveikatos priežiūros paslaugas ir tik po kurio laiko prašytų apmokėjimą patvirtinančio dokumento, Panevėžio TLK žiniomis, nėra: kitos užsienio šalys Lietuvos apdraustųjų nedelsiant paprašo arba mokėti už suteiktas paslaugas, arba atsiųsti S1 formos pažymą.

Gyventojų aptarnavimo skyriaus vedėja Sigita Paulauskienė teigia, kad išvykdami į kitą šalį ir norėdami visą gydymą gauti toje šalyje, lietuviai pensininkai turėtų deklaruoti išvykimą iš Lietuvos ir iš ligonių kasos pasiimti pažymą, suteikiančią teisę jiems sveikatos draudimą, o kartu ir gydymą, persikelti kitur. Tada problemų nemokamai gydytis kitoje ES šalyje nekiltų. Problemų kyla tada, kai vyresnės kartos atstovai išvykdami vengia išsideklaruoti, dėl ko jiems negalima išduoti reikiamos pažymos.

Pasak S. Paulauskienės, išvykstantys pensininkai dažniausiai neišsideklaruoja, nes bijo, kad jiems negalės pervesti pensijų į užsienio šalį. Be to, deklaruoti išvykimą daugumai – tas pats, kas netekti savo gyvenimo: senjorai mano, kad tada iš jų bus atimamas butas, namas ar sodas, nebegalės būti palaidoti Lietuvoje ir t. t.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos („Sodra“) Komunikacijos skyriaus vedėja Gabrielė Banaitytė Panevėžio TLK patvirtino, kad išvykimo iš Lietuvos deklaravimas neturi įtakos pensijos mokėjimui – jei žmogui išmoka priklauso, ji ir toliau bus mokama, kur jis begyventų. Tačiau tam, kad pensijos mokėjimas nenutrūktų, deklaravus išvykimą, apie tai būtina pranešti „Sodrai“ likus ne mažiau kaip 10 dienų iki išvykimo ir nurodyti naujus pensijos gavėjo duomenis. Prašymas pervesti pensiją į Vokietiją, Austriją, Baltarusiją, Rusiją, Ukrainą, Moldovą ir Kanadą turi būti pateiktas per tų šalių kompetentingas įstaigas.

Jei išvykstama į kitas šalis, prašymą galima pateikti arba jau išvykus per kompetentingą įstaigą, arba „Sodros“ teritoriniame skyriuje ar Užsienio išmokų tarnybai tiesiogiai dar prieš

išvykstant, arba per asmeninę „Sodros“ paskyrą gyventojui. Beje, pensija ir toliau gali būti pervedama į sąskaitą Lietuvoje, išskyrus išvykusius į Baltarusiją, Rusiją, Ukrainą, Moldovą.

G. Banaitytės tvirtinimu, užsienyje gyvenantys Lietuvos pensininkai kasmet spalio-gruodžio mėnesiais Užsienio išmokų tarnybai paštu turi pateikti kompetentingos įstaigos išduotą pažymą (originalą), kad tebegyvena toje šalyje. Jei pensijos gavėjas grįžta gyventi į Lietuvą, jis turi iš naujo deklaruoti gyvenamąją vietą ir apie tai informuoti Užsienio išmokų tarnybą arba „Sodros“ teritorinį skyrių, arba tai padaryti per asmeninę „Sodros“ paskyrą gyventojui.

Kitaip yra, jei nuolat gyventi į užsienį išvyksta išankstinės, valstybinės nukentėjusių asmenų, valstybinės nukentėjusių asmenų našlių ir našlaičių, valstybinės mokslininkų pensijos ar kompensacijų už darbą ypatingomis sąlygomis bei transporto išlaidų kompensacijų gavėjai. Šie asmenys detalesnę informaciją gali sužinoti „Sodroje“.

Valstybės įmonės Registrų centro Komunikacijos skyriaus vyresnysis specialistas Vytautas Brazaitis tvirtina, kad išvykstant gyventi ar dirbti į užsienį ilgesniam nei 6 mėn. laikotarpiui, privaloma deklaruoti valstybę, į kurią išvykstama ne anksčiau kaip prieš 7 darbo dienas iki išvykimo. Išvykimą deklaravę gyventojai apsidraudžia nuo įvairių nenumatytų nepatogumų – gavusios informaciją iš Gyventojų registro, atitinkamos institucijos tokiems asmenims senuoju adresu nesiunčia korespondencijos ir nutraukia privalomųjų įmokų skaičiavimą.

V. Brazaitis ramina gyventojus dėl jų teisės į turtą ar pilietybės: išvykimą deklaravęs asmuo lieka Lietuvos pilietis, jo duomenys ir toliau kaupiami Gyventojų registre, o turtas lieka jo nuosavybe ir teisės į jį nėra išregistruojamos. Taigi jaudintis dėl turto ar teisių praradimo tikrai nereikėtų.

Deklaruoti gyvenamąją vietą, išvykimą iš šalies ar grįžimą į ją galima atvykus į seniūniją pagal gyvenamąją vietą ar kitą savivaldybės padalinį, kuriam pavesta vykdyti šias funkcijas. Deklaracijas galima pateikti ir internetu, prisijungus prie elektroninių valdžios vartų. Užsienyje gyvenantys, tačiau išvykimo fakto dar nedeklaravę asmenys deklaruoti išvykimą gali internetu arba Lietuvos Respublikos konsulinėje įstaigoje.

Panevėžio teritorinė ligonių kasa

